

Nro 30.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben October 10-dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

A Ts. K. fő ármádiának mostani fő vezére Gr. *Clerfayt* hadi tármester azt írja leg közelebb a' Fels. udvari hadi Kancelláriának, hogy ő, szorossabb égyességben akarván Gr. *Latour* corpsával lenni, *Sept. 24*-ik napján hat batallion gyalogságot, és 12 escadron lovasságot küldött B. *Alvintzy* hadi Tármester vezérlése alatt *Hambachba*; hogy következett napon önnön maga is hat batallion gyalogsággal, és 20 escadron lovaszággal követte legyen ötet; és hogy alsó *Ziernbe* tette legyen által maga fő kvártélyát. Ezen hadi vezérnek tudósításából tudjuk azt is, hogy *Dévay*

és B. *Kienmeyer* Generál Majorok 43 compánia gyalogsággal, és 34 escadron lovassággal a' *Roer* vizén túl ályanak külső vigyázaton, és hogy B. *Kray* Generál 14 batallion gyalogsággal és 4 escadron lovassággal hagyattatott légyen a' *Jülich* táborban. — Az ellenség, kinek leg nagyobb ereje *Achen* alatt gyűllött öszve, *Sept. 25* ik napján egy corpust küldött *Herzogenrade* felé, hat escadront pedig *Schleyden* és *Stersdorf* közt állott külső vigyázataink ellen, Két Ts. K. lovas osztály ezre vévén a' *Frantziáknak* gonosz fel-tételeket, mingyárt lóra kaptak, és segettségére menvén hanyatlani kezdett örállóinknak, bé vágta az ellenség soraiba, 's nem keveset meg ölvén, és meg sebesítvén közzülök, szerentsésen vissza verték őket.

B. *Werneck* F. M. Lajtinánt által, *Sept. 26*-dikán portára ki küldetett vitézeink, *Rüremond* vidékén egy rakas *Frantziáságra* bukkantak, 's öt gyalog embert el is fogtak közzülök. B. *Kienmeyer* Generál Major vezérlése alatt állott tábori vigyázóinkat *Sept. 27*-dikén, ismét számos gyalog és lovas ellenség támadta meg, kinek segítségére menvén készületben vólt lovasaink, szembe szállottak a' *Frantziákkal*, és minekutánna darab ideig puskáztak vólna egymásra, végtére amazokat vissza hajtották.

A' *Rajna* mellett táborozó Ts. K. ármádiának fő kvártélyából *Schwetzingenből* arról tudósította leg közelebb *Albert* Saxóniai hertzeg a' Fels. udvari hadi Kancelláriát, hogy a' *Sept. 23*-dik napján, *Gr. Wartensleben* F. M. Lajtinant által, az ellenségnek meg kémlélésére *Deidesheimig* és *Ruppertsbergig* ki küldetett seregeknek tisztyei közt, kiváltképen való módon meg különböztették magokat az ellenséggel való tsatazásban *Stutterheim* kapitány a' Generál Quartiermester *Staab*-tól, *Fedak* Obristlajtinánt és *Rakovsky* kapitány az Erdödi huszár regementétől. Az utólsóbb tulajdon escadronnyával bé vágván az ellenség gya-

logsága közzé, mint a' kapozta torzsát, úgy aprította a' Frantzia fejét, és égyedül a' közel lévő reduták és sántzok voltak akadályára, másként talam hirmondó se maradott volna közzülök. — De nem csak az említettek, hanem az egész Erdödi huszár regementénél lévő vitéz tiszteket dicsiri, magasztallya, és a' Felség kégyemébe ajánlya azon regementnek vitéz és sok győzödelmi doktréákkal ékeskedő Obestere *Piátsek* úr, kinek ditső példája nemcsak az alatta lévő tiszteket, hanem az egész Erdödy huszár regementét mind a' múlt Török, mind a' jelenvaló Frantzia háborúban rendkívül való bátorsággal lelkesítette.

Sept. 23 ikán parantsolatot kapván *Gr. Gyulay* Obristlajtinánt az ellenség fekvésének, mozgulásainak, és készülteinek megkémlelésére, tulajdon szabad seregéből három compániával, két compánia Prusszus vadászokkal, egy granateros batallionnal, és egy Prusszus huszár commandóval ki indúlt, és minekutánna hat oráni járó földre nyomúlt volna előbre, a' *Neustadti* tetőkön 4 batallion Frantziaságra akadt. Noha tudta legyen is a' nevezett magyar heros az ellenségnek erejét, avval mindazáltal semmit sem gondolt, hanem maga szabad seregének egy compániáját, és két compánia Prusszus vadászokat ellenek küldött, mellyek olly bátran, 's olly okosan közibe vágta a' Frantziáknak, hogy azokat csak hamar kiűzték azon tanyájokból, minekutánna sokakat a' földre terítettének volna közzülök. A' meg busúlt vitézek egy Frantziának se adtak pardont, hanem a' kit körmök közzé vehettek, *Mirabeau* és *Marat* kebeleikbe küldötték. — A' Gróf *Gyulay* emberei közzül égyetlen egy sem hólt meg, hanem 12 kapott sebet, kik között vóltanak *B. Trautenberg* kaptány és *Semsey* fő hadnagy tulajdon szabad seregétől. A' vezér bizonyság tétele szerént mind a' tisztek, mind a' köz vitézek derekasan viselték magokat. — A' réa bizatott dolognak szerentsés végbevitele után örömmel vissza tért előbbi tanyájára.

Az Olasz Országban táborozó Ts. K. seregek és Frantziák közt esett haditörténetekről illyetén jelentést küldött *Sept. 27 ik napján Ferdinánd* Aüstriai Fő hertzeg, az ott táborozó Ts. K. seregeknek mostani fő vezére *Alessandriából*: *Sept. 18-ik napját* követett éjjel értésére esvén vezéreinknek, hogy a' Frantziák három colonnében mennyenek a' hegyeken által *Mallere* mellett állott külső vigyázatjaink ellen, mingyárt megsaporították azokat, *Gr. Kún* fő Strázsa mestert, *Antal* fő hertzeg magyar gyalog regementéből négy compániával *Millesimo* és *Cosseria* alá küldötték, *Gr. Mels Colloredo* F. M. Lajtinánt pedig két batalion gyalogsággal, és két escadron lovassággal olly hasznos tanyát választott magának a' *Carcasi* hegyek tetején, hogy lehetlennék lenni állította az ellenségnek oda való érkezését. Azomban következett nap, reggeli 9 órákor a' sűrű ködnek kedvezése alatt nagy számmal menvén a' Frantziák vigyázó seregeinkre, a' leg jobb őrálló helyeikből is ki mozdították őket, és olly hirtelenséggel ki terjesztették magokat az *Apenninus* hegyeknek gelztenye termő erdős hátán, hogy már esteli hét órákor csak nem egészlen meg kerültek *Carcase* és *Milesimo* közt táborozott armádiánknak jobb szárnyát.

Sept. 20-dikán, viradtakor ismét két colonnében indult ki tábor helyéből az ellenség, mellynek egyike, dél után egy órákor egyenesen armádiánk eleibe, a' másika pedig jobb szárnya melle nyomult. Az utólsobb, melly mintegy 4000 főből állott, *Gr. Kún* fő strázsamesterre rohant, még pedig nem kevés dühösséggel, a' ki minekutánna darab ideig vitézi módon viselte és védelmezte volna magát, egy közel lévő tetőre húzta sereget, és ott *batalion quarét* formálván, készen várta az ellenséget. De ez mind nagy vesztesége, mind vitézeinknek álhatatossága által el rettentvén, nem méreszlett több próbát tenni, hanem oldalaslag marsirozván mind ezen tanyánkat, mind a' Ts. K. armádiának jobb szárnyát körül

kerítette. Illyenképen kénytelen volt Gróf *Mels-Colloredo* F. M. Lajtinánt előbbi tábor helyét megváltoztatni, 's bátorságosabb helyét választani, minekutánna annyi segítséget küldött volna Gr. *Kúnnak*, a' mennyi elegendő volt tsendes hátrálásának fedezésére. — Minthogy pedig mind *Cairó*-nak környéke alkalmatlan volt a' táborozásra, mind az ellenség azon törekedett, hogy armádiánknak háta megékerülhessen, seregeinknek jobb szárnya *St. Guilieta* ig, bal szárnya pedig a' *Monte notte* nevű hegyekig terjeszkedett ki.

Sept. 21 dikén érkezett Gr. *Wallis* hadi Tár-mester ottan táborozó armádiánkhoz. E' nap, ismét meg támadták a' Frantziák seregeinket, de sokszori próbák után is vissza verettek, 2000 embernél többet hagyván magok közül a' tsatának piatzain. Részünkről 93 ember holt meg, 82 kapott sebet, 28 tévelyedett el. A' meg holtak közt találtattak *Magyary Lajos* kapitány és *Eckard* fő hadnagy *Antal* fő hertzeg regementéből; *B. Plonquet* Alvintzy regből való kapitány pedig más nap holt meg kapott veszedelmes sebében.

Minden itten jelen volt Stabalis és fő tisztek ditsiretessen viselték magokat. *Antal* Fő hertzeg és *Alvintzy* magyar gyalog regementjei, valamint más történetekben, úgy itten is szembe ötlő próbáit adták magyart illető vitézségeknek. A' *Szlui-ner* batallion is meg érdemli a' ditsiretet. Gróf *Wallis* hadi Tár-mester tett rendelkezéseinél jobbakat képzelni sem lehet, és hogy ő fel tétéleiben nem szerepséltethetett, nem nékie, hanem a' hadi szerentse álhatatlanságának, és az ellenség sokságának lehet tulajdonítani.

Elöre látván azt ez a' bölts hadi vezérünk, hogy a' nagy hegyek, és szüntelen való essözések által el rontatott utak miatt, lehetetlenség leszen armádiánknak *Salicetto* környékére elegendő tábori eleséget vitetni, *Aqui* mellett választott magának táborozó helyet. — Mind *Dogot*, mind

Cairót oda hagyta az ellenség *Sept. 24* dikén, *Riviere de Ponente* ala vonta magát vissza.

Frigyes Belgyiom.

Minekelötte ezen respUBLICÁNAK környüállásairól, más Európai közönséges leveleknek tudósításait elő beszéllenénk, lássuk rövideden azokat, a' mellyekről a' múlt Szerdán este költ *Bétsi diarium* emlékezik: *Ambár úgymond*, semmi hivatalbeli tudósítást nem vettünk is *Hágából*, a' múlt hólnapnak 14 és 15-ik napjain a' *Yorki* hertzeg, és *Pichegrü* Generál közt történt ütközetről: mindazáltal bizonyossan tudjuk, hogy a' *Breda* környékén táborozott Fr. ármádiának nagy része *Herzogenbusch* felé vette útját, 's ottan olzve is tsapott az egyésült Anglus és Hassus seregeknek külső vigyázattyaival. Ezek egész estig vitézi módon védelmezték magokat, hanem újabb erővel menvén elienek a' Frantziák, kéntelenek voltak magokat *Michiels-Gestel* mellett lévő tanyájokig vissza vonni. Itten is meg támadták őket következő napon a' Frantziák, és nem gondolván az Anglusok által készített bateriáknak heves tűzével, bajonetáikkal rohantak réájok, és nem keveset meg is öltek közzülök. Végtére ki nem álnatván az ellenség dühös haragját, ezen tanyájokat is el hagyták, és *Middelrodeig* vonták magokat vissza, holott nagy zürzavarba estenek, a' nékiek ki adatott parantsolatnak nem értése miatt, melly szerént az ellenségnek feléjük való közeli-tésekor, meg kellett vala az *Aa* folyó vizén lévő hidat gyújtani, ök pedig, minekelötte az egész egyesült sereg azon által költözött volna, az említett hidba tüzet vetettek. Ahonnan a' még által nem ment seregek rész szerént le vagdaltattak, rész szerént el fogattattak az ellenségtől, rész szerént pedig úzás által akarván magokat az ellenség markától meg menteni, a' vízbe fúltak. — Ezen egyesült seregeken történt nagy veszedelem miatt, kéntelen voltak az életben meg maradt

regementek *Herzogenbusch* vidékét oda hagyni, a' *Maas* vizén által költözni, és a' *Cliviai* hertzogségben fekvő *Kronenburg* nevű város alatt táborba szállani. Ilyenképen már most egészen magának hagyatott *Herzogenbusch*, mellynek commendánsa, minden külső várasi házakat és épületeket, a' mellyek t. i. a' vár védelmezését akadályozhatnák, le rontatott. Valamint az egyesült, úgy a' *Frantzia* armádia is nagy árron vette meg ezen két napon esett véres viadalt.

Eddig vagy on a' *Bétsi diarium* jelentése, most már lassuk mit beszélnek *Hollandiának* állapotjáról a' több *Európai* közönséges levelek. Egy *Sept. 20.* ik napján költ *Herzogenbuschi* levél azt beszél, hogy *York* hertzegnek egész armádiája által költözött a' *Maas* vizén, két lovas regementen kívül, a' melly még most is *Grave* városát fedezi — hogy a' *Frantziák* *St. Oedenroode* alatt táborazzanak, és *Herzogenbuscht* egészen el szakították az egyesült seregektől — hogy szüntelen szaporodnak a' patrióták — hogy a' *Sept. 14.* és *15.* ik napjain történt ütközetekben számos sebeseik vóltanak, kik nagy részént az *Antverpiai* ispotályba küldettek.

Egy más, de ugyan tsak *Herzogenbuschban* költ levél ezeket beszél, hogy az eddig való vár commendánsa *Nivenheim* Generál Lajtinánt, *B. van der Duyn* Generál Májornak adta által annak kórmányát; maga pedig *Hollandiába* utazott; hogy az *Angliai* és *Hollandiai* lovas seregeknek bagazsiája, a' melly ekkorig a' nevezett város mezőségén vólt, *Gertruydenburgba* vitetett által.

Dordrechtben minden együvé gyülléseket, és olvasó társaságokat keménnyen meg tiltottak a' *Hollandiai* Karok és Rendek, úgy gondolkozván, hogy az illy tudós társaságok egybe gyülléseinek színe alatt veszedelmes dolgok koholtassanak. —

Düsseldorfból, a' *Bergeni* hertzogségnek egy nevezetes városából iratik, hogy az *Angliai* ár-

mádiának leg nagyobb ereje *Grave* és *Klivia* közt fekszik.

Jülichben, avagy *Juliacumban*, *Sept. 27-ik* napján költ levélből olvassuk, hogy *Sittart* alatt meg támadták a' Frantziák a' Ts. K. seregeknek külső őr állóit, hanem 4 vagy 5 száz ember vesztéssel csak ugyan vissza üzettek. Ottan, t. i. *Juliacumban* éjjel nappal készítettnek a' sántzok, ne hogy azt is véletlenül meg lepje az ellenség.

Nagy Britannia.

A' *Londoni* tudósítások szerént, még most is a' *Weymouthi* nyári mulató palotában tartozkodik a' királyi familia. Minap a' tartománybeli katonaságnak táborából vissza térvén a' király, ágyú ropogások által jelentetett ki a' fejedelemnek szerentsés meg érkezése, a' melly alkalmazással egy szegény pattantyúsnak egyik karját a' puska por el szakasztván, harmad nap múlván kínos sebei közt meg hólt, és e' már második szerentsétlen történet a' királynak *Weymouthban* való mulatásától fogva. Minap egész *London* várasa nagy félelem és rémülés közzé esett, azt a' hirt vivén oda egy Angliai hadakozó hajó, hogy a' Frantzia flotta közelgetne Angliának széléhez. Két hadakozó hajók, és az egész *Londoni* katonaság fegyverbe várta az ellenséget; hanem annakutánna tudódott ki, hogy *Soumarey James* úr érkezett legyen bé a' kikötő helybe. Egynéhány napokkal ez előtt audientían vólt a' Spanyol követ az Angliai királynál. A' napnyugoti Indiába ment kereskedő hájok szerentséssen vissza tértek hazájokba, és ámbár múlt *Augustus* hólnapjában nagy szélvizek által hanyattattak, és széllyel szorattattak legyen is *Neufoundland* mellett; de csak ugyan ismét öszve gyüllöttek, és kevés kárt szenvedtek a' tengernek hanykodó habjai közt. A' *Jamaikából* (északi Amerikának egy nevezetes tartományából) vissza tért posta hájó azt a' szomorú újságot vitte *Londonba*, hogy ottan ismét nagy

mértékben uralkodik a' sárga hideg lelés, a' melly ennekelőtte két elztendővel egynéhány ezer embert temetett a' föld alá. Hogy most is hasonló pusztitást ne okozzon a' lakosokban, egynéhány értelmes és gyakorlott belső orvosok küldettek a' nevezett szigetbe, azon nyavalyának meg fojtására. A' *Howe* Admiral vezérlése alatt lévő Angliai nagy flotta *Scilly* szigetétől 150 mérföldnyire olálkodik az Amerikából jövő Frantzia kereskedő flottára, melly 150 hajóból álló, 's többnyire eleséggel vagyon meg rakattatva.

Noha igen jó aratás lett légyen is ez idén Angliában, noha sok ezer mérő gabona vétetett légyen is el az Amerikai, Dániai, és Svéciai kereskedő hajoktól: még is mindazáltal nagyon nevedett ottan a' kenyérnek az arra, mértéke pedig kissebbedett, melly miatt keményen panaszkodnak mind *Londonnak*, mind más városoknak lakosai. A' Britanniai ármádiának számára múlt elztendőben önként ajánlatott tőke pénzből, mellyből flanélból készült téli kamizol, harisnya, és felső köntös készítettet, 1000 font sterling maradt meg. A' jó és buzgó hazafiaknak adakozásokból mostan is gyűjtetett pénz által, nagyon megsaporodott ezen summa, melly most is, a' Hollandiában táborozó Brittus seregek téli köntöseinek bé szereztesére rendeltetett. Sokan készpénzt, mások pedig materialét, az az, gyapjat, flanélt s. a' t. adakoznak, a' mellyből nem kevés haszna vagyon a' manufacturistáknak.

Bizonyosnak lenni mondatik, hogy az Angliai koronának örököse, a' Valisiai hertzeg, a' Brunsvigiai uralkodó hertzegnek leányát, *Karolinát* feleségül fogja magának venni, a' minthogy már is készítettik az a' hajó, a' mellyen a' nevezett hertzeg affzony Angliába fog vitettetni.

A' Frantzia Telegrafus sok betsüllöket és tsudállókat talált Angliában. *Astley* úr, a' ki minden új találmányokat a' maga teátrumára szokott felvinni, 's a' ki a' telegrafus alkotmányát is szorossan

esmérti mondatik, igiretet tett a' Publicumnak, hogy azt árnyékos játéokban elő fogja adni. Minap (a' Kurirnak 24 ik darabjában, a' 366 lapon) említtük, hogy a' Német Tudósok *Bergstaedter* Hanau Professorenak tulajdoníttyák a' *Telegrafus*-nak első fel találását. Ellenben az Anglusok *D. Hooper* tudós hazajokfiát mondják annak első koholójának lenni, a' ki is 1774 ik esztendőben *National Recreations* nevű könyvében azt bőven és viagosan meg írni mondatik. Ennekelötte 10 esztendővel *Roszine* nevű Orosz Gróf egy ehez hasonló eszközt talált, mellynek segítségével által egy óra alatt Romában meg lehetett tudni, mitsoda számok jöttek legyen ki a' *Nápolyi* lotteriában. Ennyi sok egymással ellenkező értelmek közt tehát lehetetlen meg határozni, ki lett legyen azon hasznos alkotmánynak első fel találója. Tsekély értelmünk szerént éppen annyi ditsiretet érdemel valamelly találmánynak közönséges haszonra fordítója, mint annak első alkotója.

Egy *Davis* nevű Anglus építő mester, egy olly hasznos alkotmányt talált fel mostanában, melly által a' tűznek közepéből is ki lehet az embereket szabadítani. Ezen alkotmányával, múlt hólnapban próbát tett *Holland* királyi architectusnak jelenlételeiben, és egy meg gyúlladott háznak második szakaszából 31 személyt szabadított meg 5 minutum alatt. A' múlt Augustusban, *Scotziának* *Leith* nevű városába és kikötő helyébe ment Orosz escadre, múlt Septembernek 12-ik napján vissza indult *Kronstadtba*, az Orosz Birodalomnak *Petervártól* hat mélföldnre fekvő nevezetes kikötő helyébe, melly *I. Péter* Orosz Tsászár szorgalmatosságának köszöni lételet.

Londonban az a' hir támadt, hogy *Tallien* keményen sürgeti a' szövetséges fejedelmekkel való békességet, melly hirnek noha sokan hitelt adtak; de sokkal többen vagynak, a' kik abban kételkednek, kiváltképen a' mostani környülállások közt.

A' ministerialis tudósítások szerént, Sept. 14. és 15. ik napjain történt tsatákban, 1200 embert veltett el a' *Yorki* hertzeg, kinek mostani főkvártélya *Nimvegen* és *Klivia* közt vagyon, 's azon igyekezik, hogy *Geldriának* *Hollandiához* tartozó részét hatalmasan védelmezhesse. Azomban az is hallatik, hogy rövid idő alatt változás fogna esni az *Anglus* seregeknek kórmányozásában, 's mindenek abban a' bizodalomban vagynak, hogy az *Cornvallis* hires Generálisra fog bizattatni. — *Bostonban* az *Amérikai Szabad Statusok*-nak nevezetes és népes városában igen nagy tűz volt, melly által okoztatott kár 200 ezer font sterlingre betsűtetik, és a' melly egynéhány *Lou-doni* kalmárokat is koldús botra juttatott.

Frantzia Ország.

A' *Frantzia* emigransok, avagy hazájokból ki költözött *Frantziákra* nézve, újobban kérdés támadt a' *Conventben*, múlt *Septembernek* 7. ik napján. Az ezekről való értelem adás a' köz *Jóra* ügyelő *Commissióra* bizattatott, melly által következőképen határoztatott meg ez a' tárgy. *Emigransoknak* tartatnak: 1. mind azok, a' kik *Jul. 1. so* napjától fogva, 1789. eszt. *Frantzia Ország*ból ki költöztek, és azóta vissza nem tértek. 2. A' kik honnyaikat vagy örököszen elhagyták, vagy *Maj. 9. ik* napjától fogva 1792. ik eszt. ki költöztek, és meg nem bizonyíthatják, hogy ők azóltatól fogva szüntelen a' *Fr. respublika* földjén vóltanak. 3. Minden másutt lakott, de *Frantzia* polgári jussal birt személyek, hogyha 1792. ik esztendőtol fogva *Fr. ország*ba nem laktanak. 4. Minden *Fr. ország*ban született, de vagy a' tudományoknak, vagy a' mesterségeknek tanulása, avagy kereskedés véget, onnan ki ment *Frantziák*, hogyha ezen törvénynek kihirdettése után két *dekas*, az az 20 napok alatt vagy hazájokba vissza nem téréndenek, vagy okát nem adándják hazájokból lett ki meneteleknek. 5. Minden *Fr.*

respublica ellen hadakozó fejedelmeknek tartományaikban lakók és tartózkodók. 6. A' kik a' Fr. respublicával frigyos tartományokban, ezen frigy kötés előtt telepedtenek le.

Ellenben nem Emigransoknak tartatnak: 1. a' kik a' Fr. respublicának dolgában, idegen tartományokban múlatnak, egész házok népekkel, és tselédeikkel együtt. 2. Azok a' Frantziák, a' kik 1789 ik eszt. Jul. 13. napja előtt hazájokból ki mentenek, és 1793 ik eszt. Novembernek első napjaig oda vissza nem tértek, úgy mindazáltal, hogy ők mind polgári jussaikat, mind fekvő örökségeiket el vezessék, és a' hadakozásnak végezéséig vissza ne mehessenek hazájokba, másként úgy fog a' törvény velek bánni, mint valóságos emigransokkal.

Bethune városában (az Artésiai Grófságban) ezen felül irást: *Vagy respublica, vagy halál*, le szaggatták az aristocráták a' házaknak falairól, 's illy vigasztalást nyújtottak a' patriotáknak: *Vége vagyon országlástoknak.* — A' Párisi Jacobinusok klubjában egyetlen egy se találtatik azok közül, a' kik múlt Juliusnak 27. ik napja ottan jelen vóltanak, és *Roberspiernek* pártját fogták. Illyenképen egészlen meg tisztítatott ez a' Klub előbbi salakjától, a' mint önnön magok szoktak kérkedni, és ennek mostani tagjai az igaz és valóságos Jacobinusok, mellyet olly véggel hirdettek ki mások előtt, hogy valójában meg mutassák azt, hogy ők a' *Roberspiere* kégyetlen alkotmányának leg kevesebben sem akarnak részesei lenni.

Az a' Jacobinusi klub, melly Párisnak *Seves* nevű útzájában szokta gyűlléseit tartani, múlt hólnapnak vége felé tette közönségessé maga hitének ágazatait, mellyekben következő nevezetes tikkelyek fordúlnak elő: a' *nemzeti gyűlés; az egyedül való és fel oszolhatatlan respublica; inkább akarunk ezerszer meg halni, mint az aristocráták járma alatt élni; a' ki tsak emlekezik is*

az aristocratákról, meg eskütt ellensége a' nemzetnek; a' revolutionalis igazgatás és a' kemény fenyegetések egy általában szükségesek a' Fr. respUBLICÁNÁK mostani körülállásai közt; a' szabadon botsattott contrarevolutionistákat ismét tömlötzökre kell hányni; a' nemeseket a' jelenvaló hadakozásnak végződéséig szüntelen való fogságban kell tartani. s. a' t. — *Duhem* azon panuszolkodott nem régebben a' Jacobinusok gyűlésében, hogy a' Sz. Omeri Jacobinusi Társaság ezen eredeti nevezetét *hegyi társaság*, meg változtatván, ezt a' nevet adta magának: a' *Convent baráttyainak társasága*, 's esküvésével erősítette, hogy azon társaság mostan egészen aristocratákból áll.

A' *Párisi* közönséges jelentésekből olvassuk, hogy az ötödik *Sansculotides*, avagy a' respUBLICÁNÁK ötödik nevezetes innep napja sokkal nagyobb tsendességgel ment végbe, mint az egymás ellen agyarkodó szakadásnak egymásra való fenyegetődzéseiből lehetett volna jövendőlni. — Múlt hólnapnak 19 dikén tartatott gyűlésben beízellette elő *Lindel Robert* a' Fr. respUBLICÁNÁK, 2 dik Juliustól fogva való politica körülállásait, mellyeket igen ditsösségeseknek lenni mondott. Ezen alkalmatossággal egynéhány nevezetes decretumokat hozott a' *Convent*, nevezetesen az industriának, a' mesterségeknek, tudományoknak, és a' republicanusi gondolkozás módjának előbb mozdításáról, és felserkentetéséről. Az is el végeztetett, hogy néhai *Lyon*, most *Ville affranchie* várasa előbbi virágzó állapotára tétessen vissza. — *Tallien*, a' ki kevésben múlt, hogy áldozattyáva nem leve a' *Robespierre* követői bosszúállásának, tsak nem egészen meg gyógyult, és szabadtságot nyert a' *Convent*ől, egészségének öregbitése véget egy darabig falura menni lakni.

Sept. 19 ik napján költ *Párisi* tudósításokból értyük, hogy a' Jacobinusok szerentséssek voltak

az ellenek támadott komor felhöknek szelly el oszlatásában, és hogy ismét meg nyerték mind a' Párisiaknak, mind más osztályoknak magok eránt való jó indulattját. — Utolsó gyűléseikben arra határozták meg magokat, hogy ők a' Conventet, mint a' Fr. respUBLICÁNAK mozdúhatatlan oszlópát úgy fogják tekinteni és tilzteni; hogy annak hasznos végezéseit magok is kívánnyák bé tellyesíteni, és e ömenetelesíteni — hogy ők nem minden nemeseket és papi személyeket, hanem csak a' gyanúsakat akarják a' Fr. respUBLICA kebeléből ki üzettetni s. a' t.

Ugyan az e' nap tartatott gyűlésben azt végzette a' Párisi Convent, hogy a' köz Jora és bá orságra ügyelő Commissiók hányják 's vessék meg, és adjak S. pt. 21 ik napjaig értelmeket, nem jobb volna e' az ifjú *Capet* (igy nevezik néhai *XVI Lajos* királynak fiat, a' Delfinust), és a' királyi familiát az Országból ki küldeni, mint azt továbbá is a' Tempeli fogságba tartani, melly miatt sok zenebona és pártoskodás szokott Fr. Országban támadni. — Egy Párisból alsó Saxoniába jött, és 250 Párisi polgárral a' Tempelben strazsán állott hiteles személy azt beszéltette, hogy néhai *Mária Antoniának* kedves leánya, a' ki most lépett 17 ik esztendejébe, testvér ötsétől a' Delfinustól el választatva vagyon egy különös szobában, kinek szép ábrázattya és tekintete szivét epesztő gondoknak és szomorúságnak nyomdokait mutattya. — Öltözete igen együgyű, de tsinos. — Tizedfél esztendőös testvér öttse a' Fr. *Delfinus*, kit nem régiben meg hólnak lenni hirdettek néhány újság levelek, még most is el, és mint olly ifjú, leg kissebb bút és szomorúságot sem mutat. E' két nagy születésű testvérnek sem együvémenni, sem együtt beszélgetni tellyességgel nem szabad. *Be kemény dolog!*

Magyar Ország.

Liptó Vármegyében 20 ik Sept. Ennek a' hól-
napnak 8 ikán temettetett el az Okolitsnai Fran-
ciskánusok templomában, néhai Tekint. Okolits-
nai *Okolitsány Antal* úr, életének 83-ik esztende-
jében, a' ki is sok esztendőig mindenféle Vár-
megyébeli tisztségeket, utóilyára pedig Ordinarius
Vice Ispánságot ditsiretessen viselt vala, és a'
kit mind szép tudományára, mind pedig nyájas
társalkodására, és egyéb különös tulajdonságai-
ra nézve, életének végső szempillantásáig egész
Vármegyénk betsült, és szeretett.

Egynéhány hetekkel ez előtt holt meg Jalótz
nevezetű faluban, néhai Nádasfalvai *Baan Ist-
vánnak* özvegye, *Lischovini Susánna* asszony, éle-
tének 90-ik esztendejében, melly nemes asszony-
ság mindenkor egészséges, és olly jó kedvű vólt,
hogy vénségében is keresték, 's kedvellették tár-
salkodását az ifjú személlyek.

A' téli takarmánynak nagy szüke miatt a'
marha húsnak az árra annyira le szállott, hogy
már most, a' tehén húsnak fontyát másfél kraj-
tzáron, a' bárány húsnak fontyát pedig egy kraj-
tzáron sok falukban venni lehet. A' gabonát el-
lenben nem is láthattjuk a' városi piatzokon s. a' t.

Erdély Ország.

Magy. Laposon 15 ik Sept. Ezen mi hava-
sok közt lévő és komor climájú lak helyünk leg
bóldogabnak mondhattya magát a' mostani idők-
höz, és más helyekhez képest. Itt mindenféle
tavaszi vetések szép haszonnal pótolták ki a' föld-
mivelőknek fáradozásait. Széna annyi termett,
hogy ha a' két hazában mindenütt annyi vólna,
nem hallanánk annyi panaszló, és marhájának ki-
teleltethetése felől szinte kétségbe esett szomorú

gazdákat buslakodni. Az egész nyáron vólt mit enni a' kinjáró marháknak; már most ismét sok szép sarjút tsinálhatunk. Az olykor-olykor lenni izokott esők a' vetésre, és a' fűveknek növéseére egy igen kövér időt szolgáltatnak. Ez előtt egynéhány napokkal, midön B. J. Szolga-biró úrhoz mentem vólna, láttam az udvaron egy szekér taligát egy olához kötve, ki is azon taligát még a' tavasszal a' szomszéd helységből egy zsidótól el lopván, a' testvérével égyütt úgy el tudták vinni a' tilalmason keresztül a' magok falujokba *Alsó Szötsre*, hogy a' nyomra nem akadhattak. Most meg találtatván a' taliga nálla, hozzá kötötték, és úgy hozta ide, itt az udvarban és a' piatzon meg hordozván, szép recomendatió mellett (mivel e' nem a' leg nagyobb, és első tselekedete), a' Tek. V. Ispán úrhoz olly hegyeken vólt kéntelen által vinni, hogy ott tsak üressen menvén is, le ülhet egynéhányszor pihenni. Gondolom, hogy a' Tek. V. Ispán úrtól *Dézsre* fogott küldettetni, hogy ottan a' taliga húzásban el fáradt testét a' Nemes Vármegye házánál kimutattatott szálláson nyugtassa meg, mig eránta **bövebb reflexióval lehetnek.**

D. D. S.